

VERSLAG

Zesennegentigste bijeenkomst Nationaal Comité advies dierproevenbeleid (NCad)
d.d. 22-03-2024

Opening en vaststelling agenda

De vergadering vindt live plaats. Eén NCad-lid volgt de vergadering via TEAMS. Naast de NCad-leden zijn de algemeen secretaris en drie leden van de staf aanwezig.

Tevens is een gast spreker aanwezig die een nadere toelichting zal geven over het eerste onderwerp van de vergadering.

De voorzitter opent de vergadering en heet iedereen welkom. De agenda wordt akkoord bevonden.

Mogelijk of schijnbaar conflicterende activiteiten en activiteiten van belang voor het NCad

FENS Forum

In juni zal in Wenen het FENS (Federation of European Neuroscience Societies) forum plaatsvinden. Dit is het grootste neurowetenschappelijk congres van Europa, dat alle gebieden van de neurowetenschappen bestrijkt. Roger Adan zal daar een presentatie geven over het NCad.

Rapport dierethiek: toelichting door Dr. Koen Kramer

In opdracht van het NCad heeft Dr. Koen Kramer een literatuuronderzoek uitgevoerd met expertduiding over de ethische benadering in de projectbeoordeling van fundamenteel wetenschappelijk proefdieronderzoek. Koen licht het onderzoek nader toe en geeft aan welke vormen van onzekerheid in de projectbeoordeling er geïdentificeerd zijn vanuit de dierethiek. Op basis van een aantal verhelderende vragen vanuit het NCad zal de rapportage worden geoptimaliseerd. Een samenvatting daarvan zal worden gebruikt voor een preluderen op het transitieadvies 2.0..

Evaluatie van het transitieadvies 1.0

De twee verantwoordelijke NCad leden geven een toelichting op voorliggend concept. Naar aanleiding van de binnengekomen commentaren en hetgeen in de vergadering van januari is besproken is het concept aangepast en verder ingevuld. Het NCad zal niet enkel terugkijken maar ook een vooruitblik geven. In de evaluatie zullen derhalve geen conclusies worden gepresenteerd, maar

concepten waarbij er niet wordt uitgegaan van vaste denkbeelden. De bedoeling is namelijk om op deze concepten inbreng te vragen door middel van door het NCad te organiseren consultaties met het gehele palet van stakeholders, wat als basis zal dienen voor het transitieadvies 2.0. De NCad-leden geven aan dat het concept nog enkele elementen mist zoals de stand van zaken met betrekking tot de ontwikkeling van proefdiervrije methoden.

Er zal ook worden bekeken uit welke andere transities lering getrokken kan worden voor de transitie naar proefdiervrij onderzoek. De NCad-leden zullen eventuele suggesties schriftelijk meegeven waarna een volgende versie in de vergadering van april of mei zal worden besproken.

Datum
Maart 2024

Adviesvraag Duiding van Dierproeven

Het ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit (LNV) heeft een vraag aan het NCad voorgelegd over de duiding van de aantallen dierproeven in Nederland. De staf heeft een voorstel opgesteld waarin wordt aangegeven op welke wijze deze adviesvraag beantwoord kan worden en welke elementen daarvoor van belang zijn. Het betreft een zeer omvangrijke vraag waarbij wellicht de inhuur van externen noodzakelijk is. Het NCad zal relevante data analyseren vanaf het jaar 2015 (het eerste rapportage jaar na inwerking treden van de wet) zodat een goed beeld verkregen wordt over het verloop van het aantal dierproeven. Na een kwantitatieve analyse van deze data zullen op basis daarvan keuzes worden gemaakt voor een kwalitatieve analyse.

Heidag 2024

De Heidag van het NCad zal plaatsvinden in juli in Utrecht. De staf heeft een voorstel gedaan welke onderwerpen besproken kunnen worden. Het NCad gaat daarmee akkoord waarna de staf deze verder kan uitwerken.

Mededelingen

Profiel nieuw lid NCad

Aangezien het NCad-lid Coenraad Hendriksen in juli zal aftreden, zal er voor opvolging worden geworven. De algemeen secretaris geeft een nadere toelichting over het proces.

REACH stavaza

Het betrokken NCad-lid geeft de stand van zaken weer. Er hebben gesprekken plaatsgevonden met verschillende partijen waarbij wordt onderzocht of bij het testen van chemische stoffen meer proefdieren worden gebruikt met meer en ernstig ongerief. Dit wordt onderzocht naar aanleiding van een advies van het Europees Agentschap voor chemische stoffen (ECHA) waarbij wordt aangegeven om van de hoogst mogelijke niet lethale dosering uit te gaan bij de keuze van de maximale testdosis.

Het NCad zal op basis van de verschillende interviews een briefadvies uitbrengen.

EUSAAT 2024

Van 18 tot 20 september vindt het EUSAAT congres plaats in Linz. Er wordt bekeken wie vanuit het NCad of vanuit de staf daaraan zullen deelnemen.

HBB

Het 7e Harry Blom Beraad heeft als thema Verfijning en zal plaatsvinden op dinsdag 4 juni 2024 in De Observant te Amersfoort.

Dier voor Dier

In de vorige vergadering is de notitie over Dier-voor-Dier nader besproken. Er was een voorkeur om het gebied omtrent veehouderij verder te verkennen. Omdat de RDA de nodige aandacht aan dat onderwerp besteedt zal er een brainstorm worden georganiseerd om samen te bekijken waar de RDA en het NCad elkaar op dit onderwerp kunnen versterken.

Terugkoppeling directeurenoverleg

De voorzitter geeft een terugkoppeling van het constructieve directeurenoverleg dat op 21 maart heeft plaatsgevonden.

Verslag vorige vergadering

Het conceptverslag wordt besproken en met een enkele wijziging goedgekeurd.

Actielijst

Geen opmerkingen.

W.v.t.t.k.

In november heeft het ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap (OC&W) een commissie ingesteld om te onderzoeken hoe het aantal niet-humane primaten verder kan worden gereduceerd. Vanuit het NCad zullen twee leden door de commissie worden geïnterviewd.